

Längs Enköpings gator - arkeologi i Kryddgårdsgatan-Källgatan

Arkeologisk schaktningsövervakning

Centrum 17:1, Enköping 26:1
Enköpings kommun
Uppland

Malin Lucas

Längs Enköpings gator - arkeologi i Kryddgårdsgatan-Källgatan

Arkeologisk schaktningsövervakning

Centrum 17:1, Enköping 26:1
Enköpings kommun
Uppland

Malin Lucas

Omslagsbild: Detalj ur Ljunggrens atlas över Enköping 1853. De aktuella gatusträckningarna är markerade med röd linje. Den historiska kryddgården är markerad sydost om undersökningsområdet (LMV akt Lj-191).

Upplandsmuseets rapporter 2018:04
ISSN 1654-8280

Fotograf och bearbetning av foton där inget annat anges: Upplandsmuseet
Planframställning där inget annat anges: Malin Lucas
Granskning: Anna Ölund

Allmänt kartmaterial: © Lantmäteriet, dnr I2014/00634 / © SGU, dnr I2014/00634

© Upplandsmuseet, 2018

Upplandsmuseet, Drottninggatan 7, 753 10 Uppsala
Telefon 018 – 16 91 00
www.upplandsmuseet.se

Innehåll

Sammanfattning	6
Inledning	7
Bakgrund	8
Topografi och fornlämningsmiljö	9
Tidigare undersökningar	10
Syfte, metod och genomförande	11
Undersökningsresultat	12
Fynd	13
Analyser	14
Tolkning	30
Administrativa uppgifter	34
Referenser	35
Bilagor	37

Sammanfattning

Under hösten 2017 genomförde Upplandsmuseets avdelning Arkeologi en schaktningsövervakning av Kryddgårdsgatan och Källgatan i Enköping. Orsaken var att vattenledningarna här behövde bytas ut. Sammanlagt övervakades 12 schakt, nio i Kryddgårdsgatan och tre i Källgatan.

Kulturlager observerades i ett flertal av schakten. I Källgatan utgjorde de bevarade lagren troligen odlingslager från 1600-talet och framåt, medan de bevarade lagren i Kryddgårdsgatan troligen utgör uppbyggda utfyllnadslager från 1200–1300-talen.

Figur 1. Ortofoto över det aktuella området. Notera att den stora parkeringen i kv. Fältskären ungefär mitt i bild, numera är bebyggd. De grävda schakten är markerade i gult.

Inledning

Med anledning av byte av befintlig vattenledning i Kryddgårdsgatan, Källgatan och Eriksgatan i Enköping (figur 1 och 2), utförde Upplandsmuseet, avdelning Arkeologi, en schaktningsövervakning av de schakt som togs upp. Den nya vattenledningen skulle anläggas med styrd borrhning mellan de schaktgropar som grävdes. Arbetet gjordes efter beslut av länsstyrelsen i Uppsala (beslutsdatum 2017-06-13, dnr 431-1095-17) och skedde intermittent under hösten 2017. Uppdragsgivare var Enköpings kommun. Schaktningsövervakningen i Kryddgårdsgatan gjordes av Malin Lucas och den i Källgatan/Eriksgatan av Joakim Kjellberg. Rapporten har sammanställts av Malin Lucas.

Figur 2. Kvarterskarta över Enköping med de aktuella gatusträckningarna, Kryddgårdsgatan, Källgatan och Eriksgatan markerade i rött. Ur Gustavsson 1979.

Bakgrund

Topografi och fornlämningsmiljö

Det aktuella området ligger nedanför Enköpingsåsen, på nivåer runt 4–5 m ö.h. Det är betydligt lägre än de cirka 30 m ö.h. som Vårfrukyrkan ligger på och bara något högre än de lästa partierna runt Enköpingsån, cirka 3 m ö.h.

När staden grundades låg området vid en Mälärvik, som successivt grundades upp, varvid också hamnlägena förskjutits. Uppgrundningen har historiskt sett ställt till problem för staden, som varit beroende av farbarheten för en fungerande handel.

Enköping omnämns i de skriftliga källorna första gången på 1160-talet, av Uppsalas ärkebiskop Stefan. Den tidigaste etableringen av staden bör ha skett i början på 1100-talet eller möjligen i slutet av 1000-talet. På 1250-talet grundades ett Fransiscanerkonvent på Klosterön, som då var omsluten av vatten. 1300-talet tycks ha präglats av en blomstrande period för handel. Framförallt fungerade staden som en transithamn för järn från Bergslagen. Under medeltiden hölls en av landets viktigaste marknader, Tjugonedagsmarknaden, i Enköping. Under 1400-talet tycks handeln och därmed stadens utveckling ha stagnerat och under 1500-talet förlorade man sin roll som betydande handelsstad när Gustav Vasa införde handelspolitiska reformer.

Från 1600-talet blev Enköpings ekonomiska bas alltmer agrart präglad med 1800-talets pepparotsodlingar som de mest välkända (Ölund & Kjellberg 2010).

Delar av det aktuella området ligger troligen i det område där det på uppmaning av Johan III anlades en kryddgård, tillhörande en kungsgård, av vilket namnet på en av de för undersökningen aktuella gatorna, Kryddgårdsgatan, kommer sig. Kryddgården anlades på 1580-talet, i samband med att kungsgården uppfördes. Kungsgården brann ned 1609 men kryddgården verkar ha underhållits. Marken återgick till Enköpings borgare år 1622 (Ölund 2012).

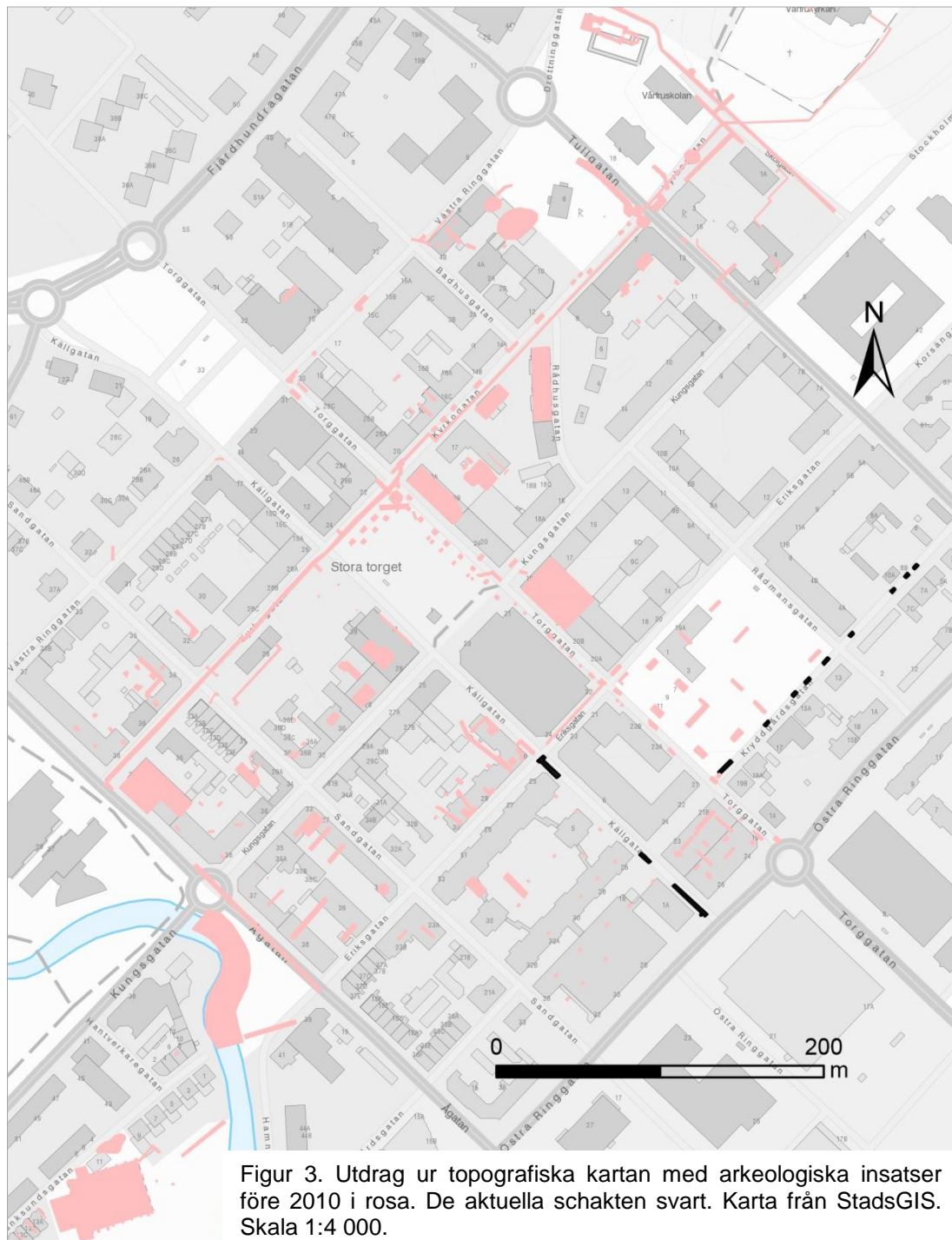
Tidigare undersökningar

Det har inte gjorts några tidigare undersökningar i Kryddgårdsgatan (figur 3). Däremot har det intilliggande kvarteret Fältskären har genomgått förundersökningar tre gånger, 1990 (Bergold & Grälls 1994), 2007 (Kjellberg & Syse 2007) och 2012 (Ölund & Kjellberg 2012) och en slutundersökning 2013-2014 (Arkeologikonsult pågående rapportarbete). I kvarteret finns bebyggelse från åtminstone 1100-talet och framåt.

Schaktningsövervakningar har gjorts i Torggatan (Carlsson 1994, Syse 2000), vilken är en tvärgata till Kryddgårdsgatan och där bland annat lämningar efter en byggnad med trolig datering till 1100-tal påträffades. Några av dessa schakt låg i korsningen Torggatan-Kryddgårdsgatan och dessa hade inga bevarade lämningar.

Kvarteret Mjölnaren som ligger NNO om Källgatan har mindre undersökningar gjorts (Svedberg 1980), varvid kulturlager men inga konstruktioner påträffades. Möjligen representerade lagren odling på platsen.

Undersökningar har också gjorts i det närbelägna kvarteret Hökaren (Ölund 2010) med spår av strandnära medeltida aktiviteter samt bebyggelse från 1700-talet.

Syfte, metod och genomförande

Syftet med undersökningen var att dokumentera lämningar som kunde komma att påträffas vid schaktningen. En större hjulburen grävmaskin användes för grävning av schakten. Schakten dokumenterades genom beskrivning, sektionsritning, fotografier och manuell inprickning på karta. Enstaka partier med mer välbevarade lager grävdes noggrannare för att kontrollera fyndinnehållet och lagrens sammansättning.

Eftersom inga påträffade lager kunde dateras säkert, togs inga prover för makrofossilanalys.

Undersökningsresultat

Sammanlagt övervakades 12 schakt i de aktuella gatorna (figur 6 och 13). Ytterligare ett schakt ute i Ringgatan togs upp, men då det bedömdes att detta inte skulle beröra fornlämning, gjordes det utan arkeolog på plats. Individuella schaktbeskrivningar återfinns som bilaga längst bak i rapporten.

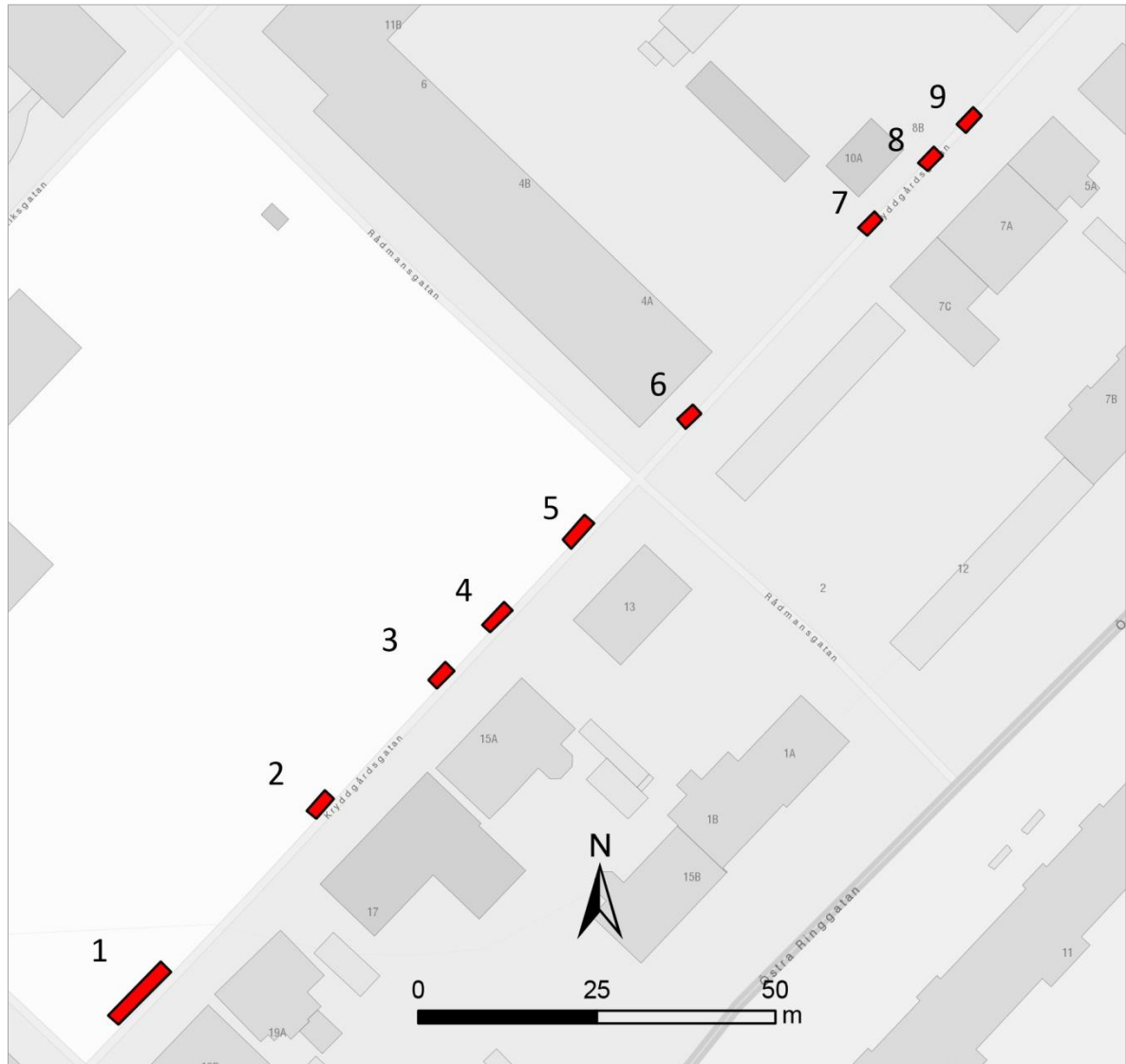
Figur 4. Schakt i Källgatan i riktning mot Stora torget. Foto Joakim Kjellberg, Upplandsmuseet.

Figur 5. Påbörjad schaktning i Kryddgårdsgatan med kvarteret Fältskären i vänstra kanten. Foto Malin Lucas, Upplandsmuseet.

Kryddgårdsgatan

Kryddgårdsgatan löper i NV-SO riktning och här togs nio schakt upp. Sydväst om Rådmansgatan grävdes fem schakt, nr. 1–5 och nordost därom togs fyra schakt upp, nr. 6–9. Schakt 1–5 var längre än de övriga.

Figur 6. Schaktplan över schakten på Kryddgårdsgatan. Skala 1:1 000.

Eftersom samtliga schakt följde den äldre vattenledningen, var de också alla störda i olika omfattning (figur 8). Förutom den redan befintliga vattenledningen hade de flesta av schakten också flera andra typer av ledningar, vissa i bruk och andra inte. Den äldre vattenledningens aktiva karaktär blev tydlig när den sprang läck vid grävning av schakt 1 (se figur 7).

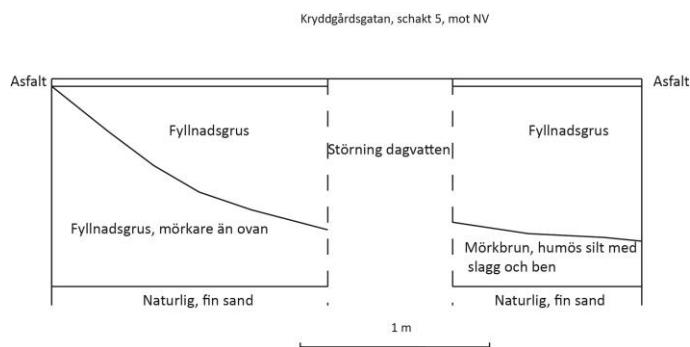

Figur 7. Vattenläcka i schakt 1.
Foto: Malin Lucas,
Upplandsmuseet.

Figur 8. I schakt 5 syns exempel på de olika typer av ledningar som kunde förekomma i schaktet. Vattenledningen ligger direkt under den tvärgående, mindre ledningen. Bevarat äldre lager syns invid tumstocken. Foto mot VNV, Malin Lucas, Upplandsmuseet.

Schakten var i de flesta fall ca 1,70 breda och grävdes ned i nivå med det gamla röret. Detta låg i de flesta fall på ca 1,60 m djup men ibland något grundare eller djupare. Röret låg i samtliga schakt i naturligt förekommande sand eller lera. Samtliga schakt hade under asfalten relativt tjocka lager med uppfyllt grus, ca 0,50–0,75 m.

Figur 9. Sektionsparti i schakt 5, vilket visar de tjocka partierna med fyllnadsgrus, störning och en mindre parti bevarat kulturlager. Skala 1:40.

De bevarade äldre lager som kunde iakttas i schakten varierade. I schakten i Kryddgårdsgatan nordväst om Rådmansgatan (6-9) fanns inga spår av bevarade lager (figur 10). Dessa schakt låg högre upp i terrängen och de jordmassor som genomgrävdes här var betydligt torrare än de som låg sydost om Rådmansgatan.

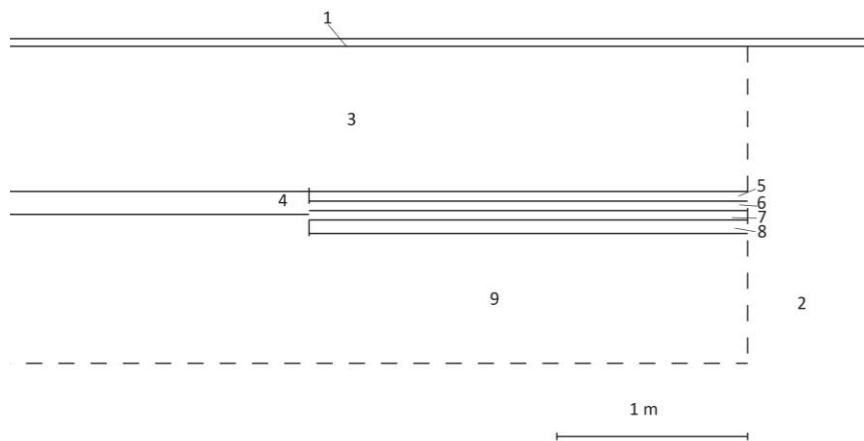

Figur 10. Schakt 9 var ett av de schakten som låg nordväst om Rådmanngatan och i vilka inga bevarade äldre lager fanns. Foto mot nordväst, Malin Lucas, Upplandsmuseet.

I schakt 1–5 fanns delvis bevarade äldre kulturlager i två av dem (schakt 1 och 5) och endast vattenavsatta lager i ytterligare tre (schakt 2, 3 och 4). Schakt 1, som låg närmast Torggatan, hade de bäst bevarade lagren, trots många typer av störningar (vattenledning, servis, fjärrvärmeledningar, fjärrvärmekammare).

I schakt 1 (figur 11 och 12) var de bevarade äldre lagren humösa och hade ibland innehåll av uteslutande träflis eller bark med inslag av näver, bearbetat trä, ben och läder. I schaktväggen kunde två likartade lager iakttagas, vardera ca 0,05 m tjocka. De åtskildes av ett tunt lager ljusgrå sand, vilket troligen var vattenavsatt. Sannolikt är lagren avfallslager med spillbitar från läderhantverk.

Schakt 5 (figur 8 och 9) hade bevarade äldre lager i den nordvästra delen i form av mörkbrun silt med slagg och djurben. Lagret var som tjockast ca 0,35 m.

1. Asfalt	6. Ljusgrå vattenavsatt sand.
2. Störningar orsakade av vattenledningar, fjärrvärmeledningar etc.	7. Träflis eller bark med samma sammansättning som 5.
3. Fyllnadsgrus	8. Troligt naturlig silt färgad grå av överliggande lager och med något lite trä (infiltrerat, tramplager)
4. Mörkbrunt humöst lager med inslag av träflis.	9. Naturlig blålera.
5. Träflis eller bark. Innehöll även näver, ben och läder.	

Figur 11. Sektionsskiss av del av schakt 1 med påträffade lager, mot NNV. Mot höger fortsatte schaktet ytterligare ett par meter in i en urschaktning för en fjärrvärmekammare. Mot vänster gjorde en vattenläcka det svårt att undersöka närmare. Skala 1:40.

Figur 12. De undre lagren i schakt 1 (motsvarande lager 5-7 i figur 11). Läderspill och djurben på schaktkanten. Foto mot NNO, Malin Lucas, Upplandsmuseet.

Källgatan

Schakten vid Källgatan/Eriksgratan hade rester av lager med en annan sammansättning än de på Kryddgårdsgatan. Här fanns tjockare (upp till 0,5–0,6 m) sandblandade lager med lite tegelkross, djurben och träflis. Detta lager var synligt i två av schakten (schakt 10 och 11) och tolkades som omrörda odlingslager med oklar datering (figur 14).

Figur 13. Schaktplan över schakten i Källgatan/Eriksgratan. Skala 1:1 000.

Figur 14. Bevarade lager i schakt 10, Källgatan. Foto mot SSO, Joakim Kjellberg, Upplandsmuseet.

Fynd

Inga föremål har tillvaratagits men några enstaka fynd kunde iakttas i schakten. Det rörde sig om enstaka förekomster av slagg, djurben, läderspill och någon enstaka träbit med spår av bearbetning. Inget av fynden var daterande.

Tolkning

De bevarade äldre lagren i de övervakade schakten var fåtaliga. På grund av de mycket begränsade ytorna där iakttagelser kunde göras var de också svårtolkade och svårdaterade. Tidigare undersökningar och iakttagelser i området kan emellertid ge vissa ledtrådar till hur och när de observerade lagren uppstått.

I anslutning till schakten vid Kryddgårdsgatan har flera undersökningar gjorts i det intilliggande kvarteret Fältskären. Den senaste undersökningen, en slutundersökning utförd av Arkeologikonsult 2013–2014, är ännu inte avrapporterad, men vid den förundersökning som gjordes 2011 grävdes ett par av förundersökningsschakten ganska nära Kryddgårdsgatan. Schakt E, som låg närmast det nu aktuella schakt 1 i Kryddgårdsgatan, hade ett lager (524) med sandblandat gödsel med innehåll av träflis, djurben, näver, djurhår och läder, samt keramik. Lagret kunde, med ledning av keramik, dateras till 1200-talets slut eller tidigt 1300-tal ((Ölund & Kjellberg 2012:74f). Detta lager påminner innehållsmässigt om lagren i schakt 1, även om dessa var tunnare. Det pekar på att även lagren i schakt 1 kan ha en datering till 1200-1300-tal.

Från samma förundersökning grävdes också schakt F längs med Kryddgårdsgatan. Här påträffades mot botten ett lager (1040) med humös gödsel med innehåll av bark och trä samt en rad olika fynd, bland annat keramik, slagg och ben. Lagret kunde med hjälp av keramik dateras till mitten av 1200-talet till mitten av 1300-talet och tolkades höra till områdets första etablering i form av trampade avfallslager. Lagret har troligen legat i närheten av strandkanten (Ölund & Kjellberg 2012:84). I höjd med detta schakt låg det nu aktuella schakt 5, i vilket slagg och djurben kunde iakttas. Det är möjligt att lagren i de båda schakten är spår av samma aktivitet.

Sammantaget skulle detta betyda att de bevarade lagren i Kryddgårdsgatan hör till 1200-1300-talen och att de är resultatet av tidiga aktiviteter i området.

Lagren i Källgatan/Eriksgatan tolkade som odlingslager, vilket stämmer väl överens med iakttagelserna från det närbelägna Kvarteret Mjölnaren, där liknande lager påträffades (Svedberg 1979 & 1980). Dateringen av dessa odlingar är oklar, men de kan höra ihop med den omstrukturering till mer agrart präglad ekonomi som skedde på 1600-talet. De kan också vara del av den kryddgård som Johan III lät anlägga här. Placeringen av kryddgården anges i källorna som öster om torget, vilket stämmer med schaktens läge (Ölund 2012).

Eftersom stadsnära odling både föregick kryddgården och fortsatte under flera århundraden efter en togs i bruk, kan ingen närmare datering av odlingslagren göras. Den oprecisa dateringen gjorde också att inga makrofossilanalyser gjordes. Även om sådana prover skulle ha ett analyserbart innehåll, är det tveksamt om de skulle ha bidragit till ytterligare kunskap om områdets historia.

Administrativa uppgifter

Plats: Centrum 17:1, Enköping, Uppsala län.

Fornlämningstyp: Enköping 26:1, stadslager

Undersökningstyp: Schaktningsövervakning

Orsak till undersökning: Byte av vattenledning

Uppdragsgivare: Enköpings kommun

Fältarbetsperiod: september till november 2017

Upplandsmuseets projektledare: Malin Lucas

Upplandsmuseets diarienummer: Ar 413-2017

Upplandsmuseets projektnummer: 8646

Länsstyrelsens diarienummer och beslutsdatum: 431-1095-17, 2017-06-13

Dokumentationsmaterial: Förvaras i Upplandsmuseets arkiv.

Fynd: Inga fynd tillvaratogs.

Referenser

- Bergold, Helmut & Grälls, Annika. 1994. Arkeologisk förundersökning. Fältskären. Kvarteret Fältskären, Enköping, Uppland. Riksantikvarieämbetet. UV Uppsala. Rapport 1994:59.
- Carlsson, Ronnie. 1994. Medeltida kulturlager i och intill Torggatan i Enköping. Arkeologisk undersökning av medeltida kulturlager, Torggatan, Raä 26, Enköping Uppland. UV Uppsala Rapport. 1994.
- Gustavsson, Jan Helmer. 1979. Medeltidsstaden 12. Enköping. RAÄ & SHM rapport. Stockholm.
- Kjellberg, Joakim och Syse, Bent. 2007. Kvarteret Fältskären. Inför planerad nybyggnation. Rapport 2007:19, arkeologiska avdelningen, Upplandsmuseet. Uppsala.
- Svedberg, Victor. 1979. Skrivelse till Riksantikvarieämbetet, dnr 1765/78, ang provundersökning i Kv Mjölnaren i Enköping.
- Svedberg, Victor. 1980. Tillägg till rapporten från provundersökningen i Kv. Mjölnaren i Enköping.
- Syse, Bent. 2000. Antikvarisk kontroll. Torggatan. VA-arbeten i Torggatan. RAÄ 26. Torggatan. Enköping. Uppland. Upplandsmuseet Rapport 2000:04. Uppsala.
- Ölund, Anna. 2010. Kvarteret Hökaren. Metallverkstad, odling och medeltida aktivitet i Enköping. Upplandsmuseets rapporter 2010:31. Uppsala.
- Ölund, Anna och Kjellberg, Joakim, 2010. StadsGIS Enköping Kulturlager och tidigare undersökningar inom fornlämningsområdet för Enköpings äldre stadsbebyggelse. Upplandsmuseet rapport 2010:64 Arkeologiska avdelningen. Uppsala.
- Ölund, Anna. 2012. Kryddgården. En kunglig trädgårdsanläggning i Enköping. B-uppsats, Högskolan Gotland. Avdelningen för/Institutionen för Historia.
- Ölund, Anna & Kjellberg, Joakim. 2012. Kvarteret Fältskären. Förundersökning av medeltida bebyggelse och hantverk i Enköping. Upplandsmuseets rapporter 2012:01. Uppsala

Lantmäteristyrelsens arkiv.

1853. Ägomätning. Ljunggrens atlas UUB LMV akt Lj-191

Fornsök. FMIS. Riksantikvarieämbetets digitala fornlämningsregister.

Bilaga

Schaktbeskrivningar Kryddgårdsgatan

Schakt 1: Ca 11 x 1,70 m stort och 1,50–1,70 m djupt. Överst asfalt, ca 0,05 m, därunder fyllnadsgrus 0,60–0,75 m. Under gruset fanns ställvis bevarat lager. Lagren var humösa och bestod ställvis av uteslutande träflis eller bark med inslag av näver, bearbetat trä, ben och läder. Två sådana lager kunde iakttas, vardera ca 0,05 m tjocka, med ett mellanliggande lager av ljusgrå sand. Detta var sannolikt vattenavsatt. Bitvis var lagret mer siltigt, mörkbrunt men ändå med inslag av träflis. Underst i schaktet vidtog blålera. Schaktet var mycket stört av vattenledning, servis, fjärrvärmeledningar och fjärrvärmekammare. Sektionen in mot kv. Fältskären var betydligt mer stört än motstående sida, men bark-/trälagret kunde iakttas också här.

Schakt 2: 3,60 x 1,70 m stort och ca 1,50–1,70 m djupt. Under fyllnadsgruset, 0,58–0,64 m ned fanns ett tunt lager av sandig humös silt, troligen vattenavsatt (0,06 m tjockt). Därunder vidtog ljus, naturlig, fin sand.

Schakt 3: 3 x 1,70 m stort och ca 1,50 m djupt. Ca 0,60 m ned, under fyllnadsgruset, fanns ett till synes vattenavsatt lager, ca 0,18 m djupt, bestående av ljusgrå sand. Därunder vidtog naturlig, ljus sand.

Schakt 4: 3,90 x 1,70 m stort och 1,60–1,80 m djupt. Överst asfalt, 0,05 m, därunder fyllnadsgrus, varunder ett ställvis mörkt lager som syntes vara vattenavsatt, det såg flutet ut. Lagret var ganska hårt packat och var några som mest 0,20 m tjockt. Under och även delvis över detta lager fanns ljus, fin sand.

Schakt 5: 4,40 x 1,70 m stor, 1,7–2 m djup. Förutom vattenledningen fanns också en dagvattenledning tvärs över schaktet, vilket gjorde att iakttagelserna blev begränsade. Under asfalten (ca 0,05 m) fanns fyllnadsgrus, 0,70–0,75 m. I schaktets NV del fanns lager bevarat i form av mörkbrun, humös silt med inslag av slagg och djurben (som tjockast 0,35 m). Underst vidtog naturlig fin sand.

Schakt 6: Mycket stört att ledningar, både sådan i bruk och äldre. Inga bevarade lager kunde iakttas. Schaktet var 2,8 x 1,7 m stort och grävdes till ett djup av 1,7–2 m. Naturlig sand kunde bitvis iakttas ca 1,1 m ned.

Schakt 7: 3 x 1,7 m. Inga arkeologiska iakttagelser. Mycket stört av ledningar. Naturlig sand på 1,1 m djup, över det brungult fyllnadsgrus, något mörkare fyll under det, ca 0,1 m. Mycket torra marklager. Schaktet grävdes till ca 1,6 m djup.

Schakt 8: 3 x 1,7 m stort och ca 1,6 m djupt. Stört av vattenledning i väster långsida, äldre vattenledning i öster långsida, samt en vattenledning i den södra kortsidan. Schaktet var så pass stört att några andra iakttagelser inte gick att göra.

Schakt 9: Låg mitt för och sammanföll i längd med grindöppningen till Wallinska gården. Schaktet var ca 3 m långt och 1,7 m brett. Det grävdes ned till ett djup av 1,70 m. Under ca 0,05 m asfalt vidtog ett lager med fyllnadsgrus, ca 0,50, tjockt, varunder fin sand fanns resten av schaktdjupet. Sanden var mycket fin och vitgul i färgen, förutom alldeles under fyllnadslagret där viss färgning fanns. Färgningen bedömdes vara resultatet av naturliga händelser (vegetation etc.) och inte av mänsklig intervention.

Schaktbeskrivning Källgatan – Eriksgatan

Schakt 10: T-format schakt i korsningen Källgatan-Eriksgatan. Anslutande till befintlig service i Eriksgatan och 12 meter in på Källgatan. Två meter i korsningen helt stört till schaktets botten av tidigare VA-schakt. Från 2–12 meter fanns 1,10 m tjocka fyllnadsmassor med grus, sten och tegel utan spår av äldre konstruktioner. Därunder framkom ett 0,5–0,6 meter tjockt mörkt och sand- och kulturlagerblandat lager med en del organiskt material (träflis), enstaka djurben och tegelkross utan synbara stratigrafiska skiktningar. Lagret tolkades som omrörd odlingsjord med hög inblandning av mineral. Det var nedbrutet och hade en relativt hög fragmenteringsgrad på träflis och tegel. Inga större stenar eller konstruktioner syntes. Mot botten tilltog träflisens riklighet något men denna var fortsatt fragmenterad. Under detta lager framkom ett 0,15–0,2 m tjockt skikt av homogen grågul silt som tolkades som naturligt avsatt innan homogen blålera vidtog. Enhetlig lagerbild i hela sträckningen. Schaktdjup 1,9–2,0 meter.

Nivå under mark: 0–1,10 m fyll, 1,10–1,6/1,7 m odling, 1,6–1,8 m silt, naturlig lera.

Schakt 11: Fyllnadsgrus till 1,3 meter, därunder ett tunt skikt av samma odlingslager som i schakt 10, 0,05–0,1 m tjockt innan ett lager naturligt avsatt grå silt och sedan opåverkad lera vidtog. Schaktdjup 1,8 m.

Schakt 12: Schakt i korsningen Källgatan-Östra Ringgatan. Helt stört. Fyllnadsmassor till 1,6 meter.